# 't Zwelmpje

nieuwsbrief vogelwerkgroep Walcheren

26e jaargang, nummer 1, oktober 2011

*'t Zwelmpje is het contactblad van de vereniging Vogelwerkgroep Walcheren en verschijnt viermaal per jaar.*

## *Vogelwerkgroep Walcheren*

www.vwgwalcheren.nl

| | |
|---|---|
| ***Redactie*** | Corstiaan Beeke & Johannes Luiten<br>Nachtegaalstraat 18, 4335 CG Middelburg, 06-41812719<br>*zwelmpje@vwgwalcheren.nl* |
| ***Postadres*** | VWG Walcheren, p.a. Nachtegaalstraat 18, 4335 CG Middelburg |
| ***Voorzitter*** | Wouter van Zandbrink, Baaiweg 3, 4363 NN Aagtekerke,<br>06-22160358, *voorzitter@vwgwalcheren.nl* |
| ***Secretaris*** | Pim Wolf, Batenburg 63, 4385 HG Vlissingen, 06-22783428<br>*secretaris@vwgwalcheren.nl* |
| ***Penningmeester*** | Mario Aspeslagh, Nederstraat 3, 4332 AX Middelburg,<br>06-42320299, *penningmeester@vwgwalcheren.nl* |
| ***Onderzoeks-coördinator*** | Gerard Troost, Prins Johan Frisostraat 7, 4332 VB Middelburg,<br>06-48275077, *onderzoek@vwgwalcheren.nl* |
| ***Planologie*** | Floor Arts, Jan Campertstraat 31, 4361 DD Westkapelle,<br>06-22783429, *planologie@vwgwalcheren.nl* |

| | |
|---|---|
| ***Stookolieslacht-offers*** | Jaap van der Hiele , *vdhiele@zeelandnet.nl,*<br>06-53763628 |
| ***Vogel- en egelop-vang De Mikke*** | (achterin Park Toorenvliedt), Koudekerkseweg 131A, 4335 SL<br>Middelburg, 0118-62828, *demikke@zeelandnet.nl* |

De contributie bedraagt € 18,- per jaar, over te maken op 12.44.38.059, Rabobank te Vlissingen. Adreswijzigingen naar administratie@vwgwalcheren.nl.

---

*foto omslag: Watersnip, 6 augustus 2010, Westkapelle. Foto: Thomas Luiten*

## *Inhoud*


**3** Mededelingen
**5** Citroenkwikstaart in 't Vroon
**8** Baltische Mantelmeeuwen op Westkapelle
**15** Even voorstellen: Agnès Bimmel
**16** Strandtelling met een onverwachte soort!
**17** Zeearend op Walcheren!
**19** Kuifmees en Kleine Bonte Specht: herintreders op Walcheren?
**20** Waarnemingen juni – augustus 2010
**24** Waarnemingen september – november 2010


## *Redactioneel*

Dat is weer lang geleden… hoewel de artikelen van dit nummer al wel zo'n drie maanden geleden bij onze vormgever lagen. Maar ijzer is ook voor hem niet met handen te breken. Door drukte met werk (zzp'er) was er even weinig tijd voor 't Zwelmpje. Maar wij blijven in ieder geval optimistisch: een artikel van Jaco Walhout over de Citroenkwikstaart bij Westkapelle blijft leuk om te lezen, al liep de vogel daar vorig jaar mei al. Bovendien, de artikelen voor het volgende nummer zijn allemaal al binnen. Ook zijn de voorbereidingen voor het Ornithologisch Jaarverslag Walcheren 2011 in volle gang. Hierin hopen we zwaarder uit te gaan pakken dan een gewoon Zwelmpje. Zie daarvoor de mededelingen op pagina 3.
Kijk weer goed naar de agenda en let ook gewoon weer eens op de vele mooie waarnemingen en foto's van vorig jaar: het veld in en vogels kijken is het mooiste en dat blijven we gewoon doen!

***Corstiaan en Johannes***

## *Agenda*

**VWG-avond**
Met o.a. een lezing door Peter van Geneijgen over Slechtvalken
*Woensdag 30 november, aanvang 20.00 uur, zaal open 19:30 uur.*
MICMEC-gebouw Vlissingen, Korenbloemlaan 5.

**Excursie vogels tellen**
Dit winterhalfjaar gaat de Vogelwerkgroep Walcheren maandelijks alle watervogels tellen in de 't Vroon bij Westkapelle.
Excursiedata 2011/2012:
*12 november, 17 december, 14 januari, 18 februari en 17 maart.*

Kijk voor meer informatie en eventuele wijzigingen op:
***http://www.vwgwalcheren.nl/agenda.html***



# Mededelingen

Naar aanleiding van de goed bezochte en informatieve ledenvergadering van 9 februari volgen hier nog wat oproepen en mededelingen voor alle leden die niet aanwezig konden zijn.

**'t Zwelmpje**
De afgelopen jaren is gebleken dat het iedere keer niet lukt om, met de aangeleverde kopij, op tijd vier Zwelmpjes te maken. Het bestuur heeft daarom voorgesteld om nog maar twee Zwelmpjes per jaar uit te brengen. In plaats daarvan willen we ieder jaar een 'ornithologisch jaarverslag' gaan maken. Hierin moeten o.a. de inventarisaties, ringonderzoeken, het soortenoverzicht en de mooiste foto's een plaats krijgen. De bedoeling is dat dit een mooie uitgave wordt die als naslagwerk in de kast gezet kan worden.

**De telexcursies**
De excursies in de Sint Laurense weihoek werden goed bezocht. Bekijk de resultaten en foto's op:
**http://www.vwgwalcheren.nl/resultaten-tel-excursie.html**

*Tellers tijdens de telexcursie, 12 februari 2011. Foto: Joop Scheijbeler*

**Vacature pr-bestuurslid voor de VWG**
Het huidige bestuur van de Vogelwerkgroep bestaat uit vijf leden. Het bestuur is op zoek naar iemand die het leuk vindt zich bezig te houden met pr-zaken. Het zou een welkome aanvulling zijn als zich iemand binnen het bestuur bezig houdt met de contacten naar buiten. De Vogelwerkgroep beschikt over unieke kennis over de vogels op Walcheren. Deze kennis blijft naar onze mening te vaak binnenshuis. De vogelbelangen (vertegenwoordigd door de VWG) zijn vrijwel onzichtbaar voor de media. De taken van het nieuwe bestuurslid zijn onder andere:

Het naar buiten treden met activiteiten van de VWG door bijvoorbeeld een persberichtje naar de krant te sturen. Een recent voorbeeld is het presenteren van de resultaten van de midwintertelling, of de aankondiging dat de VWG dit jaar meedoet aan het jaar van de Boerenzwaluw en ook op Walcheren Boerenzwaluwen gaat tellen.

De kranten en relevante websites volgen om na te gaan of er nog onderwerpen zijn waarin de VWG een rol kan spelen. Dit in nauwe samenwerking met de overige bestuursleden. Bijvoorbeeld als er gereageerd kan worden op planologische ingrepen, zoals de aanleg van een kerncentrale in het Sloe. Of, als we invloed kunnen uitoefenen op beheer, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot inspraak op het faunabeheerplan.

Reageren op artikelen in kranten en op het internet. Veelal verschijnen er in de krant artikelen die kort door de bocht zijn, waardoor er een verkeerde berichtgeving ontstaat. Een taak van de VWG kan dan zijn om dat recht te zetten in een ingezonden reactie. Dat kan dan door middel van een ingezonden brief of rechtstreeks op internet. Het moreel ondersteunen van goede initiatieven op het gebied van vogel-/natuurbescherming door middel van positieve reacties.

Aanspreekpunt voor de pers. Bijvoorbeeld, aanvragen vanuit de pers aannemen en de pers naar het verantwoordelijke (bestuurs)lid doorverwijzen.

Het is de bedoeling dat deze taken in nauwe samenwerking met de andere bestuursleden worden uitgevoerd. Je bent de ogen en oren van de VWG. Heb je feeling met moderne internetcommunicatie (internetfora, facebook, twitter, hyves) of kun je juist leuke reacties schrijven, schroom dan niet om te reageren.

Voor eventuele vragen kun je contact opnemen met Floor Arts (06-22783429).

**Scholeksters met ringen**
Naar aanleiding van het verhaal van Koos Minnaar op de ledenvergadering over het ringonderzoek van Scholeksters op Walcheren hierbij de oproep om ringgegevens in te voeren op wadertrack.nl.

Na het Jaar van de Scholekster in 2008 is het onderzoek aan de Scholekster natuurlijk niet abrupt gestopt. Er vliegen onder andere gekleurringde Scholeksters, ook in het Deltagebied, rond, waaraan nog steeds populatieonderzoek wordt gedaan. In het kader van dat onderzoek is het van groot belang dat waarnemingen daarvan op de juiste plek terecht komen. Hiertoe is de site van www.wadertrack.nl gelanceerd. Op de site van "wadertrack" kunt u uw waarnemingen doorgeven en dan gelijk de life-historie van de door u waargenomen vogel bekijken. Om in te loggen kunt u dezelfde gebruikersnaam en wachtwoord gebruiken als voor SOVON.

Op **http://www.wadertrack.nl/default2.asp?tab2=stw** kunt u meer informatie vinden over het kleurringsysteem. Voor de gebruikte ringcombinaties in Zeeland is het handig om door te klikken naar: ringsystemen. Dan naar STW omdat die combinaties hier het meest gezien zullen worden.

Met uw hulp kunnen we zo meer te weten komen over de verspreiding en overleving van Scholeksters. Inzicht hierin is wetenschappelijk interessant en waardevol. We proberen te ontdekken waar Scholeksters precies broeden en overwinteren en hoe groot hun overleving is. Hoe meer waarnemingen u invoert, hoe beter de schattingen van de overleving. Zo hopen we ook meer begrip te krijgen over de oorzaken van de dramatische achteruitgang in de aantallen Scholeksters.

Het populatieonderzoek aan individueel gemerkte Scholeksters is een samenwerkingsverband tussen SOVON, IMARES en de Rijksuniversiteit Groningen.
**www.sovon.nl**
**www.wadertrack.nl**
**www.vogeltrekstation.nl**



# Citroenkwikstaart in 't Vroon

Op hemelvaartdag 2010, de dertiende mei, besluit ik gewoon op aarde te blijven en het voor mij bijna rituele voorjaarsschema te volgen, wat er grofweg als volgt uit ziet: een uur voor zonsopkomst sta ik op (de wekker staat deze dag dus op 04.50 uur), een kwartier later stap ik op m'n overbeladen (telescoop, statief, fototassen, klembord met inventarisatiekaarten, bandenplak, fietspomp, baco (je weet maar nooit), water en brood) omafiets, na een dikke twintig minuten trappen arriveer ik bij m'n eerste inventarisatieplot van SOVON (Molembaix, Grijpskerke), een uur en een kwartier later ben ik rond en verplaats ik me naar plot 2 (Pekelinge, Grijpskerke) om rond half negen, na genoeglijk gedane arbeid, te beginnen aan het vrije gedeelte van deze vogeldag, en waarheen kun je dan beter je koplamp wenden dan naar Westkapelle?

Na bezoekjes aan de kreek, het puinpad en de zeedijk arriveer ik rond 09.45 uur bij de voormalige ijsbaan, nu onderdeel van het Noordervroon en na een gedegen gebiedsscan van 25 minuten is de volgende halte de Hogeweg, waar ik oude bekende Jos Tramper tegenkom, die ook net is gearriveerd.

Na het uitwisselen van de geijkte begroetingen ("hé Jos, ook op pad?"), opmerkingen over het weer ("weertje, hé?") en vogelpraatjes ("nog wat gezien?"), hef ik de kijker voor een eerste blik en vrijwel de eerste vogel die in beeld loopt, nota bene op nog geen dertig meter van de weg, is een kwikstaart die meteen alle alarmbellen laat rinkelen.

Met overslaande stem ("wat is dat voor beest, kijk eens naar die kwikstaart hiervoor!") attendeer ik Jos op de vogel, die een stuk rustiger blijft en in plat Zeeuws meedeelt dat het zeker geen Gele Kwikstaart is.

Wat het natuurlijk wel is: een overduidelijk vrouwtje Citroenkwikstaart! Alle kenmerken worden in een oogwenk geregistreerd: citroengele wenkbrauw, doorlopend achterom de wangstreek en dito gekleurde keel en borst, grijze rug en twee zeer duidelijke witte vleugelstrepen.

Typisch geval van appeltje-eitje, inkoppertje, fluitje van een cent, met twee vingers in de neus, kat in 't bakje. Nog snel een paar bewijsplaatjes maken en het circus kan beginnen. Van pure zenuwen, maar ook omdat de vogel half verborgen tussen de oevervegetatie loopt op een klein landtongetje, lukt het met niet om de vogel in de zoeker te krijgen. Ik klik maar wat op goed geluk en probeer de vogel (met succes) met de kijker te relocaliseren. Terwijl ik nog volop sta te klikken, maakt Jos me er op attent dat de vogel is weggevlogen. Nee hè, het zal toch niet…! Inderdaad geen spoor meer van de vogel en tot overmaat van ramp, op de display van m'n camera is de vogel niet te vinden op de foto's die ik heb geschoten. En wie komt daar al aangeslopen met z'n grote knaagtanden? Jawel, de twijfel! "Was de wens niet de vader van de gedachte? Heb ik niet te vroeg gejuicht?".

*Vrouwtje Citroenkwikstaart, Vroon WK, 13 mei 2010. Foto: Thomas Luiten*

De vraag die zich opdringt is of ik wel gezien heb wat ik zojuist beschreef als zijnde overduidelijke kenmerken van een vrouwtje Citroenkwikstaart. Het is bewolkt, dus wat ik een grijze rug noemde, was misschien wel gewoon mosgroen. En liep die wenkbrauw wel echt helemaal door…? En een Engelse Kwikstaart heeft toch ook vleugelstrepen, weliswaar niet wit, maar geelwit, maar wat scheelt het? Was wat ik beschreef niet gewoon een reproductie van kennis uit m'n bovenkamer, die ik naadloos op een vrouwtje Engelse kwikstaart heb geprojecteerd? Hoe goed heb ik nou eigenlijk gekeken? Ik heb als een dolle foto's staan nemen, zonder de moeite te nemen alle kenmerken nog eens te checken.

Zoals bekend is het geheugen een onbetrouwbare raadgever en is hetgeen je waarneemt of beter gezegd, denkt waar te nemen subjectief, onvolledig en misschien zelfs onjuist. Om de onbetrouwbaarheid van het geheugen te illustreren het volgende voorbeeld: In Amerika kunnen mensen op basis van ooggetuigenverklaringen veroordeeld worden voor een misdaad (de getuige identificeert/herkent de verdachte in de rechtszaal of in een rijtje verdachten). In 2009 werden in de VS 239 veroordeelden vrijgesproken nadat uit DNA-onderzoek onomstotelijk kwam vast te staan dat ze niet de dader waren. 75% van deze mensen was veroordeeld op grond van getuigenverklaringen! Ook zijn er onderzoeken bekend, waarbij mensen valse herinneringen werden aangepraat ("weet je nog toen…"), waar mensen vervolgens zelf in gingen geloven en zelfs allerlei details toevoegden. Voordat u denkt dat dit uitzonderingen zijn: afhankelijk van de onderzoeken ging het om 19-37% van de deelnemers, die dus door onderzoekers volstrekt valse herinneringen konden worden ingeprent.

Om de complexiteit van waarnemen te illustreren, denk ik terug aan een mooie meidag in 1992 toen ik met Pim op telpost Breskens stond (toen kon je nog op een mooie dag met z'n tweeën op de telpost staan!). Het gesprek ging op een bepaald moment over eerdere claims van overvliegende Breedbekstrandlopers op dezelfde telpost. We waren het er unaniem (da's makkelijk met z'n tweetjes) over eens dat het bijna onmogelijk is deze soort in vlucht te determineren. "Even later een groep Bontbekplevieren echt over de telpost en u raad het al… "Breedbekstrandloper!" roept Pim. Ik zie de vogel op hetzelfde moment en zie een strandloper met witte onderdelen en middellange snavel (althans het laatste denk ik me te herinneren), wat inderdaad een Breedbekstrandloper zou kunnen zijn, maar misschien toch ook wel een kleine Bonte Strandloper in winterkleed (toegegeven, niet waarschijnlijk) of een Kleine Strandloper.

Uiteraard volgt daarop een felle discussie met Pim, die overtuigd is van het feit dat het een Breedbek is, en baalt van mijn twijfel, die de waarneming automatisch devalueert. Hij noemt vervolgens door hem waargenomen kenmerken van de ondervleugel die karakteristiek zijn voor Breedbekstrandloper (als ik het me goed herinner de uitgebreide wittekening) en kan vervolgens ook met de veldgids in de hand (Peterson) laten zien dat dit inderdaad een hard kenmerk is. Pims redenering "ik zie het, het is een hard kenmerk, dus waarneming is zeker" is plausibel, maar mijn logica "je weet wat je moet zien, je kunt dit volgens mij niet zien, gezien de aard van de waarneming, maar denkt dat je het ziet omdat het past bij het plaatje" is dat ook. Wie gelijk had, zullen we nooit weten. De vogel staat in ieder geval in de Breskensstatistieken.

Waar ging dit artikel ook al weer over? Oh ja, de Citroenkwikstaart. Ondanks alle paniek en twijfels had ik nog wel tegenwoordigheid van geest Rob Sponselee te bellen met de mededeling dat we zojuist vrijwel zeker een vrouwtje Citroenkwikstaart hadden gezien, maar dat de vogel nu even uit beeld was. Zoals u allen weet, kwam het daarna allemaal goed. Na luttele minuten (in mijn valse herinneringen toch gauw een uurtje) vonden Jos en ik de vogel een meter of vijftig verder terug. Het was toch echt een Citroentje en ditmaal lukte het wel om de eerste bewijsplaatjes te schieten. Twee niet-Zeeuwse vogelaars die een meter of honderd verderop stonden, werden met armgezwaai gelokt en konden zo aanschuiven.

Het werd nog even spannend voor de toestromende vogelaars omdat de vogel vlak nadat de eerste Walchenaren gearriveerd waren opvloog en in de dichte begroeiing op een iets verder gelegen eilandje landde, waar ze zich vervolgens toch zeker drie kwartier verborgen hield. Gelukkig zag Tobi de vogel opeens uit de begroeiing vliegen, waarna ze roepend voor onze neuzen op een slikrandje landde, waar de vogel de rest van de dag bleef foerageren, soms op minder dan tien meter van de genietende meute. Uiteindelijk is de vogel door zo'n vijftig man gezien. Voor veel Zeeuwen was het hun eerste ontmoeting van deze soort. Voor mij zelf was het m'n tweede, na het schitterende mannetje op 29 april 1991 bij Breskens. Het betekende ook m'n tweede goede ontdekking in een week. Daarmee was voor mij de koek wel op voor 2010!

***Jaco Walhout***

# Baltische Mantelmeeuwen op Westkapelle

In dit artikel wordt het voorkomen van Baltische Mantelmeeuwen Larus fuscus fuscus op Westkapelle behandeld. Alle waargenomen individuen tot en met 1 januari 2011 zijn in te delen in twee groepen, namelijk geringd en ongeringd. In dit artikel wil ik ze dan ook per groep behandelen, te beginnen met de geringde Baltische Mantelmeeuwen. Wat betreft de ongeringde exemplaren worden alleen exemplaren behandeld die aan de volgende regels voldoen: tweede-kalenderjaar exemplaren met een complete of bijna complete set nieuwe tweede-generatiehand-, arm- en staartpennen, derde/vierde- kalenderjaar vogels met gestaakte rui in de handpennen en die verder ook alle uiterlijke kenmerken van fuscus vertonen, en tot slot adulte vogels in het najaar na de tweede helft van september met geen (of hooguit de binnenste twee handpennen) actieve rui in de binnenste handpennen. Verder zijn ook de uiterlijke kleedkenmerken en de structuur van groot belang. Ongeringde eerste-kalenderjaar vogels zijn niet met 100% zekerheid als Baltische Mantelmeeuw te determineren. Voor verdere uitwerking van de kleedkenmerken en details zie de hieronder besproken vogels en vooral de baanbrekende artikelen van Lars Jonsson (1998) en Chris Gibbins (2004).

**Geringde Baltische Mantelmeeuwen**

***16 oktober 2004***, eerste-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, geringd met witte kleurring met de inscriptie CXVA. Ondanks dat ongeringde eerste-kalenderjaar exemplaren niet met 100% zekerheid te determineren zijn is deze geringde vogel wel een typisch voorbeeld van een klassieke juveniele Baltische Mantelmeeuw, die zelfs zonder ring nog zou opvallen! Let op de slanke bouw, lange handpenprojectie, korte poten en dunne slanke snavel. De kop, borst en onderdelen zijn erg contrastrijk en zwak tot niet getekend.

*Foto: Jaco Walhout*

***27 oktober 2004***, eerste-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, geringd met metaal. Helaas kon bij deze vogel alleen de ringcentrale (Finland) worden afgelezen en zijn verdere ringdetails niet te achterhalen. Let ook bij deze vogel weer op de kenmerken die bij bovenstaand exemplaar genoemd zijn. Let bovendien op het voor eind oktober erg verse kleed, een teken dat hij in het Scandinavië is geboren.

*Foto: Pim Wolf*

***6 oktober 2009***, vierde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, geringd met zwarte kleurring met de inscriptie J781. Alle handpennen bij deze vogel zijn nog aanwezig en nog ongeruid. Deze vierde-kalenderjaar is nauwelijks van een adulte vogel te onderscheiden. Het enige wat nog op een onvolwassenheid duidt, is het zwart op de snijranden van de snavel. In alle opzichten is dit een klassieke fuscus. In tegenstelling tot de meeste geringde fuscussen die in Nederland waargenomen worden, is deze vogel niet in Finland maar in Sørhorsvær, Sømna, Nordland in Centraal-Noorwegen geringd, op 27 juli 2006. In Centraal- en Noord-Noorwegen bevinden zich slechts enkele kolonies waar exclusief Baltische Mantelmeeuwen broeden; in de meeste Noorse kolonies broedt ook intermedius. Deze vogel is geringd in een zuivere fuscus-kolonie, waar volgens de ringer Morten Helberg nog geen lichtere intermedius-type vogels zijn waargenomen of broeden.

*Foto: Ies Meulmeester*

***28 september 2007***, adulte Baltische Mantelmeeuw, geringd met metalen ring uit Finland met de inscriptie HT091455. Een erg slank gebouwde vogel, korte poten en lange handpenprojectie. Alleen op de buitenste handpen (p10) bevindt zich een kleine mirror. Niet zichtbaar op deze foto is dat alleen de binnenste twee handpennen zijn geruid (p1 is volgroeid en p2 groeit nog). Wel zichtbaar op deze foto is de rui in de bovendelen. Bijna alle schou-

*Foto: Pim Wolf*

derdekveren, vleugeldekveren en tertials zijn nog 'oude' veren; dit is goed te zien aan de slijtage en het contrast tussen de nieuwe donkergrijze veren en de lichtere bruingetinte dekveren. De vogel is geringd als nestjong op 9 juli 1987 in Munsala, Faasa, Finland (ten tijde van de aflezing dus al meer dan 20 jaar oud!).

***1 september 2009***, adulte Baltische Mantelmeeuw, geringd met witte kleurring met de inscriptie C83K. Deze vogel stond op het strand; na verstoring vloog hij weer de zee op. Door de korte aanwezigheid zijn er slechts enkele bewijsplaten beschikbaar, maar let weer op de donkere mantel, korte poten en lange vleugel. Deze vogel is geringd als nestjong op 21 juli 1996 (ten tijde van de aflezing dus al meer dan 13 jaar oud) in Mustasaari, Vaasa, Finland. Deze vogel was twee keer eerder terug gemeld in het fuscus-broedgebied (Pietarsaari) in Finland, in juli 2005 en juli 2009

*Foto: Pim Wolf*

***1 oktober 2009***, vijfde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, geringd met een zwarte kleurring met de inscriptie J030. Deze vogel laat een paar kenmerken zien die afwijkend zijn voor een vijfde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, namelijk de zwarte staartband en de donkere tekening op de ondervleugeldekveren. Hannu Koskinen gaf aan dat hij zo'n combinatie van onvolwassen kenmerken nog nooit is tegen gekomen op vijfde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuwen in Finland; hooguit op een vierde-kalenderjaar, maar dan nog laten zulke vogels nooit zo'n complete staartband zien. Hij vermoedt dat deze vogel extreem traag ruit. J030 is geringd als nestjong op 23 juni 2005 in Lislandholmen, Nordhorsvær, Sømna, Nordland in Centraal-Noorwegen. Ook deze vogel komt uit een voor zover bekend zuiver fuscus-kolonie; zie de opmerking hierover bij de geringde vogel J781 van 6 oktober 2009.

*Foto: Ies Meulmeester*

***13 oktober 2010***, vijfde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw, geringd met zwarte kleurring met de inscriptie J663. Deze vogel was helaas maar kort aanwezig en er zijn slechts enkele recordshots beschikbaar. Deze vogel is geringd als nestjong op 26 juli 2006 in Maritholman Sørøst, Nordhorsvær, Sømna, Nordland in Centraal-Noorwegen. Dit betreft de tweede terugmelding van deze vogel. Op 20 juni 2010 werd de vogel voor het eerst terug gemeld op zijn geboorteplaats.



**Ongeringde Baltische Mantelmeeuwen**

Hieronder een overzicht van alle ongeringde en 'acceptabele' Baltische Mantelmeeuwen die op Westkapelle gezien zijn. Omdat volgens de huidige inzichten ook ongeringde tweede-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuwen herkenbaar zijn, zijn deze voorzien van een korte beschrijving bij de foto. Van alle overige gevallen is de datum terug te vinden en indien beschikbaar een….

***28 juni 2008***, tweede-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw.

***25 juli 2009***, tweede-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw. Deze vogel zat ver weg. Op de foto hiernaast vliegt de vogel weg en daardoor zijn een aantal kenmerken goed te zien: 1. De gelige kleur van de snavelbasis; al in het tweede kalenderjaar kunnen Baltische Mantelmeeuwen een vrijwel adult lijkende snavel krijgen. 2. Een complete tweede-generatiestaart, geruid op de wintergronden. 3. Alle arm- en handpennen zijn op de wintergronden geruid naar tweedegeneratieveren. Inmiddels zijn zelfs de binnenste twee handpennen uitgeworpen om plaats te maken voor derdegeneratieveren. Dit is cruciaal om een ongeringde tweede-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw te herkennen.

*Foto: Ies Meulmeester*

***3 juli 2008***, derde- of vierde- kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw. Bijna zwarte bovendelen wijzen direct in de richting van fuscus. Vervolgens valt op: de kleine mirror op alleen P10, de bewuste ruischeiding in de handpennen; voorbij de tertials steken de nieuwe p5, p6 en p7 met daar voorbij de oude p8-p10, en tot slot nog maar weinig zwart in de staart en op de snavel. Deze combinatie van kenmerken past zeer goed op wat bekend is van derde-kalenderjaar fuscus, maar een vierde-kalenderjaar vogel is lastig uit te sluiten, temeer daar de buitenste pennen al redelijk gesleten zijn.

*Foto: Ies Meulmeester*

***11 augustus 2008***, derde- of vierde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw
***27 augustus 2009***, derde- of vierde-kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw

*Foto: Ies Melmeester*

Bovenstaande foto toont een adulte Baltische Mantelmeeuw, gefotografeerd op de zeedijk van Westkapelle op 6 oktober 2009. Let onder andere op de slanke bouw, geheel witte kop, slanke snavel en erg donkere bovendelen. Alle handpennen zijn nog ongeruid en erg gesleten, wat ook te zien is aan de afwezigheid van de witte handpentoppen, die afgesleten zijn.

***29 augustus 1998***, adulte Baltische Mantelmeeuw.
***26 september 1999***, adulte Baltische Mantelmeeuw.
***23 oktober 2003***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***27 september 2004***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***22 oktober 2005***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***30 september 2006***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***4 oktober 2007***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***3 oktober 2008***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***20 oktober 2008***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***22 oktober 2008***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***27 oktober 2008***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***1 oktober 2009***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***2 oktober 2009***, twee adulte Baltische Mantelmeeuwen
***6 oktober 2009***, minstens twee, mogelijk zelfs drie adulte Baltische Mantelmeeuwen.
***26 augustus 2010***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***17 september 2010***, adulte Baltische Mantelmeeuw



***28 september 2010***, twee adulte Baltische Mantelmeeuwen
***30 september 2010***, adulte Baltische Mantelmeeuw
***6 oktober 2010***, vijf adulte Baltische Mantelmeeuwen (allemaal gefotografeerd)
***7 oktober 2010***, adulte Baltische Mantelmeeuw, waarschijnlijk een exemplaar van de dag ervoor

**Verspreiding**

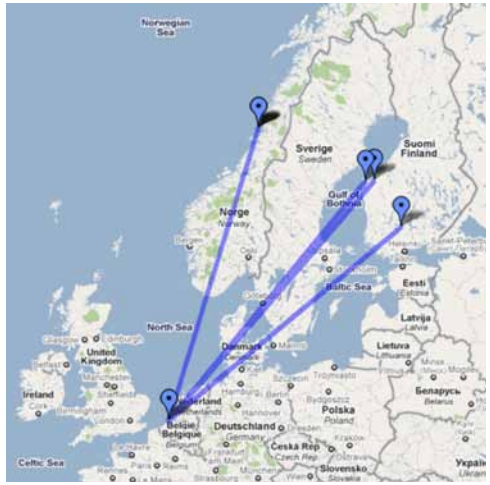


Het kaartje toont de afkomst van de op Westkapelle waargenomen geringde Baltische Mantelmeeuwen, in totaal zeven verschillende individuen, waarvan vier exemplaren geringd in Finland en drie exemplaren geringd in Noorwegen.

**Statistieken**

Onderstaande tabellen geven inzicht in de leeftijd van Baltische Mantelmeeuwen die gezien werden op Westkapelle. Met name de waarnemingen van adulte vogels springen in het oog. Tweede-kalenderjaar vogels verschijnen vooral in de zomermaanden juni en juli, en dan zijn er nog relatief weinig meeuwen op Westkapelle te vinden en dus ook minder waarnemers. Hetzelfde geldt min of meer voor derde-kalenderjaar vogels, die je vooral in juli en augustus moet zoeken op Westkapelle. Adulte vogels scoren erg hoog in oktober, wanneer er op Westkapelle normaliter erg veel meeuwen op en rond de dijk aanwezig zijn. Na oktober zijn geen Baltische Mantelmeeuwen meer op Westkapelle waargenomen en dit past in het klassieke beeld in Nederland. Rond die tijd verlaten de meeste Kleine Mantelmeeuwen massaal Nederland richting warmere oorden (onder andere Afrika).

Overzicht van aantal Baltische Mantelmeeuwen op Westkapelle per leeftijd/kalenderjaar:

| 1e-kj | 2e-kj | 3e-kj | 4e-kj | adult (5e-kj en ouder) |
|---|---|---|---|---|
| 2 | 2 | 3 | 1 | 31 |

Overzicht van aantal Baltische Mantelmeeuwen op Westkapelle per maand:

| juni | juli | augustus | september | oktober |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 4 | 9 | 23 |

*Foto: Ies Melmeester*

Bovenstaande foto toont een adulte Baltische Mantelmeeuw gefotografeerd op 22 oktober 2008 op de zeedijk van Westkapelle. Let op de mahonietint in de donkere bovendelen (bekijk de kleurenversie van deze zwelm op www.vwgwalcheren.nl), de gesleten handpennen en de kleine mirror op P10.

**Dank**
Foto's zijn van Pim Wolf, Jaco Walhout en mijzelf. Met dank aan Ruud Altenburg, Theo Muusse en Mars Muusse voor aanvullingen en commentaar op dit artikel.

**Belangrijke bronnen**

- *Gibbins, C.N. 2004. Is it possible to identify Baltic and Heuglin's Gulls? Birding Scotland 7: 154-186.*
- *Jonsson, L. 1998. Baltic Lesser Black-backed Gull Larus fuscus fuscus - moult, ageing and identification. Birding World 11: 295-317.*
- *Zie verder ook http://gull-research.org/papers/paper.html, waar bovenstaande artikelen en nog veel meer online te lezen en te downloaden zijn. Op http://www.iesmeulmeester.nl is meer informatie en foto's te vinden van een deel van de in dit artikel genoemde vogels.*



# Even voorstellen: Agnès Bimmel

Vwg-lid Agnès Bimmel laat weten hoe ze geniet van het vogels kijken en hoezeer ze de vogelwerkgroep waardeert.

Hallo beste mensen van de vwg,

Ik zal me even voorstellen. Mijn naam is Agnès Bimmel (uitspreken als Anjès), 53 jaar oud, woonachtig in Ritthem en getrouwd met Jan. En dan is er nog mijn trouwe viervoeter Sam, de Borderterriër, die me altijd vergezeld op mijn zoektochten naar vogels. Hoe is mijn interesse voor vogels begonnen?

Altijd al ben ik een natuurmens geweest. Als kind struinde ik graag door de bossen, en toe we in Zuid-Limburg woonden was ik helemaal in mijn element. Ongeveer zes jaar geleden, toen ik werkzaam was in de paardensport, kon mijn paard door een blessure niet meer mee doen aan de hogere dressuurproeven. Ik ben toen met het wedstrijdrijden gestopt en ben recreatief gaan rijden. Tijdens die buitenritten zijn de vogels me steeds meer gaan boeien.

Jaren later maakte ik kennis met Floor Arts tijdens de vogelexcursies van de Gemeente Middelburg. Hij stelde voor om iets meer te gaan doen met mijn interesse voor vogels en beginnende vogelkennis. Hij stelde het MUS-project van SOVON voor. Dit doe ik nu voor het derde jaar met veel plezier. Ook ben ik lid geworden van jullie vogelwerkgroep. Daardoor leer ik weer meer en vind ik het steeds boeiender worden. Vooral het mee kunnen gaan met ervaren tellers vind ik geweldig en leerzaam.

Wat is het toch een mooie hobby! Waar je maar bent en wat voor leeftijd je hebt, overal kun je vogels kijken. En dan heb ik nog niet gesproken over het steeds weer opnieuw ontdekken van vogelsoorten die je nog niet gezien of gehoord had. Want dat hoort toch zeker bij het vogels kijken, het blijft verrassend! Neem nu mijn eigen woonplaats. Super toch, allerlei biotopen op loopafstand! En als ik's nachts niet kan slapen, hoor ik zelfs uilen. Elke dag ga ik met mijn hondje een aantal keren op pad. Zo combineer ik mijn hobby met het uitlaten van de hond. Sam heeft geleerd niet achter wild aan te gaan en komt bij me staan als ik door mijn kijker sta te kijken. Over het algemeen houdt hij zich rustig. Op deze manier kom ik overal in de omgeving, waardoor ik een redelijk beeld krijg van wat er aan vogels aanwezig is, los van wat ik kan herkennen natuurlijk. Op de fiets ga ik geregeld verder van huis om andere gebieden te bezoeken. Heerlijk!

Op vakantie is het helemaal het einde. Als het even kan, ga ik er op uit, genieten van de omgeving en op zoek naar vogels. Later als we lekker zitten te luieren en alle heerlijkheden van de streek proeven, luister ik naar vogelcd's of zoek ik in vogelboeken om mijn nieuwe ontdekkingen te vinden. Jan raakt ook al enigszins besmet!

Hier een aantal vogelsoorten die ik in onze vakantie`s voor het eerst zag, soms heel dicht bij! Neem de Vogezen: Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit, Grote Gele Kwikstaarten; De Jura: Wa-

terspreeuwen, Rotszwaluwen; aan de Loire: Grote Zilverreigers, Kleine Plevieren, Nachtegalen. En dan natuurlijk mijn geliefde Zuid-Limburg, het heuvelland; mijn eerste Boomklevers, Kuifmezen, Kruisbekken. Bosuilen hoorde ik op camping "De Oosterberg": man roepen en vrouw antwoorden, prachtig als je 's nachts in je caravannetje ligt te luisteren! Of als we gaan zeilen door Nederland, varend door Friesland: vlak langs een kolonie Oeverzwaluwen. Of in natuurgebied De Heen: Watersnippen, Grote Zilverreiger. Overal ontdek ik weer voor mij nieuwe soorten.

De Vogelwerkgroep is een uitkomst voor als je meer wilt weten over vogels. Je krijgt de kans om mensen te ontmoeten die zich hier in gespecialiseerd hebben of gewoon met jou hun kennis willen delen. En dit alles op een gewone en prettige manier. Vorig jaar kon ik vaak bij door jullie georganiseerde onderwerpen niet aanwezig zijn, maar dit jaar hopelijk wel. Bij de jaarvergadering was ik er, en wel als enige vrouw tussen allemaal gezellige, gemotiveerde, prettige mannen!

Het was een zeer goed verzorgde avond. Als extraatje had Jan Hengst voor heerlijke hartige hapjes gezorgd (dit heeft hij blijkbaar meer gedaan). Leuk hoor, Jan! Alle onderwerpen van de vergadering werden vlot behandeld. Iedereen werd in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen of iets mee te delen. Aansluitend werden interessante lezingen gehouden, zoals over het jaar van de Boerenzwaluw, het ringen van vogels, plannen voor twee in plaats van vier uitgaven van het Zwelmpje, waarnaast er dan het idee is om een ornithologisch jaarverslag in boekvorm te gaan samenstellen.

Goed idee om iets extra's te doen, aansluitend aan zulke vergaderingen. Dé manier om leden te trekken, want mijn ervaring is dat je er weinig tot geen ziet.

Ik wens iedereen veel plezier bij het vogels kijken.

***Agnès Bimmel***

## Strandtelling met een onverwachte soort!

Nadat ik op drie van de vier dagen van deze herfstvakantie lekker naar buiten was geweest, moest er op de ochtend van 29 oktober 2010 gewerkt worden. Ons strandhuisje bij Domburg moest worden opgebroken. Terwijl ik daar met wat vrienden aan het zwoegen was, zag ik dat er aardig wat zangvogels overtrokken. De ene na de andere groep Vinken vloog langs. Verder zag en hoorde ik ook verschillende groepjes Sijzen en hoorde bovendien roepende Barmsijzen, maar kon de groep niet vinden. Leuk was een luid roepende overvliegende IJsgors en even later ook een andere gors, die mij op basis van een aantal keer 'tik' aan Dwerggors deed denken. Ik belde snel Thomas (Westkapelle) en Pim (Nolledijk) op, maar die kwamen niet verder dan verschillende overvliegende Geelgorzen. Achteraf denk ik dat het geluid inderdaad echt te hard was voor Dwerggors; het zal ook wel een Geelgors zijn geweest. Het onverwachte hoogtepunt van deze strandtelling was echter een donker beestje wat uit zee laag over het strand kwam aanvliegen en op de reling van een vast strandhuisje ging zitten. In vlucht kon ik het beestje al niet thuisbrengen en hij zat nog maar enkele seconden op de leuning toen hij weer opvloog en in het helm landde. Tijdens dit laatste stukje zag ik dat het om een ralletje ging met een halflange, wat naar beneden gebogen snavel: een Waterral! Ik liet het gereedschap wat ik vast had uit mijn handen vallen en liep snel de duinen in, in de hoop de (ongetwijfeld vermoeide) vogel daar aan te treffen. Bij wat takkenbossen hoorde ik alleen nog wat wegschieten. De vogel bleef verder spoorloos. Wat een beestje zeg, zomaar recht uit zee, midden op de dag!

***Corstiaan Beeke***

## Zeearend op Walcheren!

*Zeearend, Koudekerke, 10 oktober 2010. Foto: Corstiaan Beeke*

Het was op 10-10-'10 werkelijk stralend weer, met een strak blauwe lucht en een stevig windje uit het oosten. Toen ik in de tuin zat, merkte ik al snel dat de roofvogels vermoedelijk te hoog vlogen voor het menselijke oog. Ik hoorde wel een late Boompieper twee keer roepen en ook ging er even een Grote Lijster in de bomen achter mijn tuin zitten roepen. Rond 12.00u zag ik een mooi thermiekbelletje met zes Buizerds en plotseling cirkelde er in dit groepje ook een vrouwtje Blauwe Kiekendief mee. Voor mij pas de tweede waarneming van deze soort vanuit mijn tuin! Een kwartier later kreeg ik een sms met het bericht dat er een Zeearend van Schouwen-Duiveland richting Walcheren kwam. Omdat het

zondag was en er eerst gewoon sociaal gedaan en gegeten moest worden, maakte ik me niet al te druk. Een half uurtje later weer een sms: de Zeearend vloog inmiddels boven Biggekerke, vijf kilometer bij mijn huis vandaan... Toen ik rond 14.00u een rondje in de polder ging doen, hoorde ik van Pim dat de vogel nog altijd boven Walcheren rondhing. Terwijl hij dat meedeelde, zag ik de Zeearend plotseling aan komen vliegen, net ten oosten van Koudekerke. Ik draaide om, zette mijn auto een paar honderd meter verder in de berm en wachtte de vogel op. De Zeearend vloog werkelijk recht over me heen en ik kon een aantal foto's maken. Achteraf zag ik dat ik beter andere camera-instellingen had kunnen kiezen, maar dat mocht de pret niet drukken. De vogel flapte richting Ter Hooge en daarna weer terug tot Koudekerke. Boven de Meinersweg ging hij een minuut of tien cirkelen en kreeg vanuit het niets gezelschap van zes Buizerds. Daarna gleed hij langzaam af in noordelijke richting om tenslotte ten westen van Hoogelande in een weiland met twaalf paarden te gaan zitten. Daar bleef de vogel bijna een uur aanwezig. Terwijl ik hem vanaf een bult grond door de telescoop bekeek, vloog er luid roepend een IJsgors langs. Even later bekeek ik de Zeearend vanaf de Hoogelandseweg, toen er plotseling een Rode Wouw achter de vogel langs vloog. Ik reed snel naar de Breeweg en daarna naar de Kriekeweg, waar de Rode Wouw mooi over de auto kwam vliegen. Weer leuke plaatjes! Even later ontmoette ik Mario Aspeslagh en Tobi Koppejan (die weer op mijn sms waren afgekomen) bij de Zeearend en daar zagen we ook nog twee jagende Blauwe Kiekendieven en vijf overvliegende Lepelaars. Om half vier was de arend een steeds groter wordende groep Zwarte Kraaien beu en vloog hij op. Ik volgde hem weer en zag hoe hij over Ter Hooge en de Nieuwe Vlissingseweg in de richting van Ritthem verdween. Genieten hoor, dit soort uurtjes!

Omdat ik toch wel benieuwd was hoeveel waarnemingen van Zeearenden er nu eigenlijk zijn op Walcheren, heb ik de befaamde Walhout en Twisk er maar eens op nageslagen. Tot en met 1998 zijn er slechts vijf Zeearenden op Walcheren gezien: op 19/11/1928 een exemplaar bij de Sloedam, op 9/12/1934 was er de gehele dag eentje ter plaatse op Ter Hooge, in januari en februari 1960 waren er twee aanwezig in Oranjezon en op 27/10/1979 vloog er eentje over Klein Valkenisse. Opvallend genoeg zijn er voor wat betreft de periode 1999 tot heden op internet (naast de vogel van oktober 2010) niet minder dan zes betrouwbare waarnemingen te vinden:
17/10/1999 → Nolledijk,
19/10/1999 → Nolledijk,
10/10/2002 → Boulevard Vlissingen,
17/10/2003 → Nolledijk en Middelburg,
26/03/2007 → Westkapelle en
12/02/2009 → Middelburg (een adult!).

Het is maar de vraag of deze toename een direct gevolg is van de recente vestiging van enkele broedparen Zeearenden in Nederland. Een 1e-kj Zeearend die in december 2010 aanwezig was op Noord-Beveland en de Middelplaten, bleek te zijn geringd in Zweeds Lapland!

***Corstiaan Beeke***



# Kleine Bonte Specht: herintreder op Walcheren?

En zo gebeurde het die zondagochtend van de 21e november vorig jaar (2010) dat ik daar ineens de Kleine Bonte Specht in mijn kijker kreeg. Uiteraard een verrassing. Want wie verwacht deze vogel in het naaldbos van Oranjezon bij Oostkapelle?

Ik in ieder geval niet. Mijn zoektocht in dat bos richtte zich op de Kuifmees, waarvan al melding was gemaakt. En die had ik gevonden in gezelschap van de Pimpelmees, de Zwarte Mees en de Staartmees. Voor mij was de ochtend al succesvol verlopen. Maar een tweede unicum aan de zeerand van Walcheren, nog door niemand in het vizier gekregen de laatste – pakweg – vijftien jaar, ontaardde voor mij in een ware jubelstemming.

Uiteraard twijfelde ik. In mijn vogelgids vergeleek ik de kenmerken. Het kon niet missen. Ik belde met mijn vogelmaat Jan Tuin. Jaco Walhout kwam onmiddellijk naar de brug links bij het dennenbos om met mij vast te stellen dat het inderdaad de Kleine Bonte Specht was die daar aan de stam van de boom kleefde, één van het mannelijke geslacht. Ook Roger Joos bleek geïnteresseerd. Hij ontdekte later dichtbij nog een vrouwtje. "Dat belooft dus een nest eieren volgend voorjaar", stelden we vast in de herfstkou van november. Na mijn melding die zondag sloten zich overigens steeds meer vogelaars bij ons aan.

Volgens de geraadpleegde analen is de Kleine Bonte Specht in deze regio voor het laatst gezien op 27 september 1994. Hij is onder meer herkenbaar aan het ontbreken van rood in zijn verenkleed (behalve het mannetje met zijn rode kruin). De zwarte streep op zijkop reikt niet tot kruin en uiteraard is de Kleine Bonte Specht kleiner dan de Grote Bonte Specht.

*Vrouwtje Kleine Bonte Specht, 27 november 2010. Foto: Thomas Luiten*

De omschrijving klopte, de aanwezigen beaamden het. Voor mij een feestdag om nooit te vergeten. Twee vliegen in één klap.

***Peter Roelse***

# Waarnemingen vogels op Walcheren juni – augustus 2010

In het Vroon bleven de gehele periode **Geoorde Futen** aanwezig. Vaak werden maar één of twee vogels gezien, soms drie en op 09/06 zelfs vijf (KL). Daarnaast zwommen er zes op zee voor 't Kiekuus op 21/07 (TL) en waren er op 13/08 alweer elf Geoorde Futen aanwezig op het Veerse Meer aan de binnenzijde van de Veerse Dam. Opmerkelijk genoeg waren er verschillende echt zomerse waarnemingen van **Noordse Stormvogels**: op 05/06 werd er een gezien bij de Nolledijk (EP) en zowel op 14/07 als op 21/07 passeerde er een de zeedijk van WK (MA, MK / TL). Qua datum gebruikelijker waren de andere trekkers langs WK: 10/08 (TL), 17/08 (3 ex, JW, RS), 28/08 (TL), 29/08 (C. Dooms) en 30/08 (8 ex, T. Muusse). De enige 'pijl' die in deze periode langsvliegend bij WK werd gezien was wel meteen een **Vale Pijlstormvogel**! Deze zeldzaamheid werd op 30/08 door TL vanuit 't Kiekuus gezien en onafhankelijk door verschillende andere tellers vanaf de Westkaap opgepikt. Het maximumaantal **Jan-van-genten** in deze periode was 48 ex op 21/07 langs WK (MA, MK). Er werd in deze periode slechts één **Kuifaalscholver** gemeld: op 12/08 zwom een 2e-kj op de Westerschelde ter hoogte van de Spuikom van Ritthem (J. Rommens). Leuk was de **Koereiger** die op 15/08 door RS ontdekt werd langs de Hoogelandseweg. De vogel mocht zich, ook dankzij 'de Walcherenjaarlijst 2010' in heel wat belangstelling verheugen, maar was de volgende dag weer verdwenen. Verrassend genoeg was er op 20/08 opeens een Koereiger aanwezig langs de Oude Veerseweg (HH, MG). Ook deze vogel leek een dag later al weer te zijn vertrokken, maar dook hier op 23/08 opnieuw op (HH). Na een melding van een **Grote Zilverreiger** op 12/06 bij Fort Rammekens (A. van der Zee) vloog daar een exemplaar over op 08/07 (KL). In de vroege morgen van 23/07 kwam er eentje aanvliegen bij het Vroon en landde daar ook (TL). Op 02/06 werd een **Ooievaar** ter plaatse gemeld bij Zoutelande (K. Mol). Op 21/06 hing er eentje wat rond aan de westrand van Middelburg (JW), en mogelijk dezelfde vogel werd in juli verschillende keren gemeld in de omgeving van Ter Hooge, de wijk 't Zand, Middelburg en in het Zandvoortweggebied (div). Tenslotte werd op 18/08 een overvliegende Ooievaar gemeld over de Wijkhuisweg bij Oostkapelle (J. Wannet) en over Schellach (PR). Een **Zwarte Ooievaar** vloog op 01/08 in ZW richting over de Haymanstraat, Middelburg (IG). In de avond van 09/08 kwamen drie Zwarte Ooievaars kortstondig aan de grond bij een watergang langs de Koekoeksweg ten zuiden van Aagtekerke (JB). Een dag later werd dit drietal op ongeveer dezelfde plek weer opgepikt en ook doorgegeven door W. van Rijswijk en daarna ook nog gezien door JW, PAW en TL. Op 27/08 foerageerde een juveniele Zwarte Ooievaar op een stoppelakker tussen Ritthem en Rammekens (AB). Deze vogel was later op de dag onvindbaar. Spectaculair was de waarneming van en **Zwarte Ibis** in het Vroon op 04/06 (FA). Helaas was deze soort alleen voor de ontdekker weggelegd. Meer over deze waarneming is te lezen in het vorige Zwelmpje. Afgezien van drie niet ingediende of niet aanvaarde gevallen, is dit de tweede Zwarte Ibis voor Walcheren. Op 09/10/2004 trok een Zwarte Ibis over de Nolledijk (SL e.a.). Twee zomerse **Zomertalingen** zaten op 03/06 langs de Groeneweg tussen Grijpskerke en Aagtekerke (JT) en een dag later was een mannetje aanwezig in het Vroon (FA, JW). Langsvliegende Zomertalingen werden op WK genoteerd op 07/08 (4 ex, JL, PB, TL) en op 10/08 (1 ex, TL). Op 17/08 vloog een groepje van drie **Grote Zeeënden** langs WK (JW, RS). Ook dit jaar kwamen er op het Veerse Meer enkele paartjes **Middelste Zaagbekken** tot broeden. Op 17/08 zag MH twee vrouwtjes met drie en vijftien jongen. Dat laatste aantal jongen was vermoedelijk niet van dat ene vrouwtje. De twee **Rosse Fluiteenden** die op 15/07 in het Vroon stonden (CB, JL) droegen gelukkig een collectiering, zodat we ons middenin de zomer niet hoefden te verlagen tot een discussie over de al dan niet wilde herkomst. Een voor wat betreft de datum onverwachte soort was de **Rode Wouw**, die in de middag van 04/08 ten westen van Ter Hooge en later in de weihoek van Hoogelande rondhing (JW, ES, PAW). Vermoedelijk dezelfde vogel dook op 10/08 tot en met 12/08 op ten zuiden van Aagtekerke (div). Op 25/08 werd een (of de) Rode Wouw gemeld tussen Grijpskerke en Serooskerke (J. Wannet). Opvallend genoeg waren er drie echt zomerse waarnemingen van een **Blauwe Kiekendief** op Walcheren. Op 25/06 vloog een mannetje over de Mortiere (B. Wetsteyn), op 27/06 zag JW een vrouwtje langs de Baayenhovenseweg ten zuiden van Oostkapelle en op 08/07 werd een vrouwtje gezien in het Zandvoortweggebied (J. van Vliet). Er werden in totaal 20 overvliegende **Wespendieven** gemeld, waarvan 15 in augustus. Na **Slechtvalken** boven Middelburg op 05/06 (MK) en langs de Nolledijk op 04/07 (PAW) werden er in de laatste drie dagen van augustus op verschillende plaatsen nog eens vijf gezien (div). Op 29/08 werd vanaf de zeedijk van WK het eerste langstrekkende **Smelleken** van het najaar gezien (SL e.a.). Mooi op tijd! Een zomerse, mogelijk overvliegende **Kwartel** werd in de nacht van 10/07 gehoord vanuit het bos bij Rammekens (GT, JG, PLM). Dit was de slechts de tweede en daarmee ook meteen de laatste melding in 2010 van deze soort. **Strandplevieren** zijn op Walcheren nog altijd veel schaarser dan velen denken. Op 13/08 en 20/08 vlogen er respectievelijk één en drie langs de zeedijk van WK (PAW, SL). Op 15/06 stond een **Krombekstrandloper** in het Vroon (PAW, RoJ). De eerstvolgende werd pas ruim een maand later op 19/07 op dezelfde plek gezien (M. Zevenbergen). Tot eind augustus was de soort in kleine aantallen in dit gebied aanwezig. Op 07/08 vloog een groep van 18 Krombekstrandlopers langs WK (PB, TL) en op 31/08 passeerde er nog eentje de telpost (CB). Op 23/08 liepen er opeens drie in de Domburgse watergang langs de Hoogelandseweg (CB) en de dagen erna werd er hier nog een gezien (div). Op 30/08 zagen TL en GT een **Breedbekstrandloper** met twee Bontbekplevieren binnendijks langs 't Kiekuus vliegen. Omdat de vogel niet aan de grond werd gezien en de waarnemingsduur slechts enkele seconden bedroeg, is het de vraag of deze waarneming in aanmerking komt om officieel als eerste 'breedbek' op Walcheren de boeken in te gaan. Ongebruikelijk qua datum was de **Kleine Strandloper** die op 11/06 en 13/06 in het

Vroon liep (FA). De eerste najaarstrekker verscheen op 10/07 al weer op diezelfde plek (CB). Daarna werd de soort regelmatig in kleine aantallen in het Vroon gezien. Op 10/08 vloog er een langs de telpost aldaar (TL). Verder stond er op 21/08 een in de Domburgse watergang langs de Hoogelandseweg (RS) en waren er op 30/08 twee aanwezig in de afgegraven plas langs de Groeneweg tussen Grijpskerke en Aagtekerke (IG). **Temmincks Strandlopers** waren schaars dit najaar op 02/08 (PAW), 07/08 (PB, TL) en 15/08 (RS) werd steeds een exemplaar gemeld in het Vroon bij WK. Vonden we met z'n allen dat PAW de buit voor 2010 al binnen had met de ontdekking van twee Dunbekmeeuwen in 't Vroon op Koninginnedag, hijzelf dacht daar duidelijk anders over. In de namiddag van 23/07 vond PAW namelijk een **Grijze Strandloper** in hetzelfde gebied. De vogel liet zich tot 21.00u op acceptabele afstand aan vele tientallen toegesnelde vogelaars zien en betekende de zoveelste zeldzame soort voor het gebied. Indien aanvaard door de CDNA is dit pas de achtste keer dat deze soort in Nederland is vastgesteld. Uiteraard is het dan ook officieel een nieuwe Walcherensoort! Een mooi dagtotaal van 148 **Regenwulpen** passeerde de zeedijk van WK op 07/08 (PB, TL). Groepen van 37 **Groenpootruiters** en 33 **Witgatjes** in het Vroon (langs de Hogeweg) op 26/08 (beiden door TL) mogen hier niet onvermeld blijven. Al op 13/06 stond de eerste **Bosruite**r van het ornithologische najaar in het Vroon (PAW, RS). Daarna liep het aantal hier langzaam op, tot een maximum van 11 ex op 14/08 (PAW). Een

*Bosruiter, 25 augustus 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

*Geelpootmeeuw, juveniel, 15 juli 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

leuke bijvangst bij de Grijze Strandloper in het Vroon op 23/07 was een adult vrouwtje **Grauwe Franjepoot**, dat plotseling in dezelfde plas zwom (GT). Deze schoonheid bleef een paar dagen hangen en werd op 26/07 voor het laatst gezien. Op 17/08 werd eveneens in het Vroon de eerste juveniele Grauwe Franjepoot van 2010 op Walcheren gezien (PAW e.a.). Ongetwijfeld een ander juveniel exemplaar dook hier op 29/08 op (K. de Rouck, CB e.a.). Deze vogel werd vermoedelijk op 30/08 over het hoofd gezien, want op 31/08 zwom 'ie weer gewoon op dezelfde plek (FA e.a.). In augustus werden er op diverse data één of enkele langsvliegende **Grote Jagers** vanaf de zeedijk van WK gezien, maar de enige serieuze doortrek werd vastgesteld in de ochtend van 30/08, toen er dankzij een flinke NNW 6-7 niet minder dan 39 exemplaren werden geturfd. Langs WK werden nauwelijks trekkende **Middelste Jagers** gezien: op 25/08 (D. van Straalen), 28/08 (SL) en 31/08 (JW, RS, SL) steeds één exemplaar en op 30/08 2 ex (T. Muusse). Solitaire **Kleine Jagers** passeerden de zeedijk van WK op 14/07 (MA, MK) en 25/07 (E. Pomp). In augustus werden er daar nog 38 langstrekkende vogels genoteerd, waarvan 31 in de laatste decade. De eerste (juveniele) **Kleinste Jager** van het najaar trok al op 18/08 zuidwaarts langs WK (MK). Een ander exemplaar volgde op 28/08 (TL) en op 30/08 werden er daar zelfs 6 ex genoteerd (TL e.a.). In de zomermaanden (vooral juli en augustus) zijn **Zwartkopmeeuwen** op Walcheren bijna dagelijkse kost. Uiteraard werd het overgrote deel op WK gezien: in deze periode trokken in totaal minimaal 92 ex langs de telpost (vooral 1e-kj vogels). De eerste jonge vogel van 2011 passeerde hier al op 05/07 (CB). Er was in de maand juni slechts één melding van **Geelpootmeeuwen** bij WK: op 21/06 stonden 3 ex in het Vroon (IM). De eerste

juveniele 'micha' van deze zomer stond op 10/07 op de zeedijk van WK (TL) en daarna liepen de aantallen snel op. Een indrukwekkend dagmaximum Geelpootmeeuwen werd vastgesteld op 26/08: 34 ex (IM). Voor het eerst op 09/07 en daarna nog op zeven dagen werd een 2e-kj **Pontische Meeuw** op WK gezien (div). Mogelijk ging het hier steeds om dezelfde vogel. Op 26/08 stond een vrijwel zekere, maar ongeringde adulte **Baltische Mantelmeeuw** op de zeedijk van WK (IM). De **Dwergsterns** volgden de lijn die vorig jaar werd ingezet. Dit jaar kwamen meer dan 30 paartjes tot broeden in het Vroon. Het maximumaantal Dwergsterns op deze plek was zelfs 140 volwassen vogels op 27/06 (PAW). Ook de 133 ex die op 07/08 langs WK vlogen (PB, TL) zijn zeker het vermelden waard. Op 10/07 vloog een adult zomerkleed **Witwangstern** in zuidwestelijke richting langs WK (PAW). Dit is pas de vierde keer dat deze soort op Walcheren (en WK) werd gezien en telde natuurlijk fijn mee voor de Walcherenjaarlijst! Eerder trokken er volwassen exemplaren langs de telpost op 24 en 30 augustus 2004 en op 16 september 2008 was een 1e-kj enige tijd ter plaatse bij het Zuiderhoofd (allemaal door TL). Net als in het najaar van 2009 waren er vanaf eind augustus enkele tientallen **Zomertortels** aanwezig in en rondom het Vroon. Op 25/08 telden MA en MK er 26 en op 31/08 noteerden JW en RS er zelfs 40! Meer over het aantal broedpaartjes **Kerkuilen** op Walcheren in 2010 is ongetwijfeld in een volgend Zwelmpje te lezen. Verspreid over het eiland werden in de zomermaanden minimaal 8 **Ransuilen** gemeld. Er werden in deze periode vier **IJsvogels** gemeld: 10/07 bij de spuikom van Ritthem (J. Rommens), 30/07 in de natuurontwikkeling bij Brigdamme (J. van Vliet), 06/08 in de kreek bij Fort Rammekens (JW) en 30/08 in de oostkreek van WK (JT). Dat het Vroon ook in rustige tijden 'the place to be' is, bewees RS op 13/06, toen hij een groepje van drie overvliegende **Bijeneters** zag. De vogels riepen veelvuldig. De altijd in die wereld aanwezige PAW kon nog twee van de drie vogels oppikken, terwijl ze richting Domburg vlogen. Bijeneters worden niet elk jaar op Walcheren gezien. De eerste Walcherse **Draaihals** van het najaar werd op de laatste dag van deze periode (31/08) langs de Pantegemseweg aan de noordrand van WK gezien (FA). Op 21/07 hoorde JG er tenminste één bij Dishoek. In juni waren er nog vijf meldingen van twee **Rouwkwikstaarten** (man en vrouw) in het Vroon (div). Op 26/06 vloog een **Grote Gele Kwikstaart** wat heen en weer voor de tellers op de Nolledijk (CB, PAW, TL) en op 19/07 zat er enige tijd eentje op de zeedijk van WK (M. Zevenbergen). Op de eerste twee dagen van juni werden op verschillende plaatsen nog in totaal zes **Tapuiten** gezien. De eerste najaars-Tapuit zat op 07/08 weer langs de Oude Veerseweg (R. van Tiel). De **Cetti's Zanger** die al vanaf half april aanwezig was op de kanaaldijk bij Zanddijk werd daar op 07/06 voor het laatst gemeld (HH). TL ontdekte op 19/08 een juveniele **Sperwergrasmus** op het kerkhof van WK. Dit bleek een lastige vogel, maar hij werd uiteindelijk ook nog gezien door twee andere waarnemers. De eerste Walcherse **Fluiter** van het najaar zat van 19/08 tot 22/08 op de begraafplaats van WK (T. Janssen e.a.) en op 28/08 en 29/08 werd er daar weer één gezien (T. Janssen / SL). Een bijzondere waarneming was die van een **Fitis**, die op 05/08 uit zee kwam aan-

*Sprinkhaanzanger, 21 augustus 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

vliegen en naast TL op een bankje in 't Kiekuus ging zitten. Na wat bijgekletst te hebben, scharrelde hij onder de benen van TL door het binnenland in. Verrassend genoeg bleek er op 25/08 nog (of weer) 'gewoon' een **Kuifmees** in het dennenbos van Oranjezon te zitten. De laatste melding was al weer bijna vijf jaar geleden. De waarnemingen van **Boomklevers** ten oosten van Westhove van dit voorjaar kregen toch nog een vervolg op 31/07, toen RG er hier eentje horen roepen. Bijna jaarlijks zien we in het najaar op Walcheren wel een **Grauwe Klauwier**. Het groepje van drie dat op 19/08 door JW en RS werd ontdekt op de manege van WK is wel heel uniek. Deze vogels trokken in de loop van de dag heel wat bekijks. De dag erna was er nog een aanwezig. Op 02/06 werden twee **Wielewalen** gehoord in het bos bij Rammekens (JW). Daarna werden er nog Wielewalen gemeld vanuit de Veerse Kreken op 17/06 (PdK), in de omgeving van de Vier Hoogten op 18/06 (SL) en 26/06 (MK). Klassiek, maar toch ook bijzonder waren de twee langstrekkende Wielewalen op 26/06 langs de Nolle (CB, PAW, TL). Op zowel 07/06 als 09/06 werd een **Appelvink** gemeld in de wijk Poelendaele in Middelburg (EP). De **Europese Kanarie** die op 14/08 tussen Graspiepers op het Schor van Ritthem aanwezig was (KL), was vooral qua datum heel bijzonder. Naast aardig wat meldingen van kleine aantallen overtrekkende **Kruisbekken** (hoofdzakelijk langs de kust), waren er drie dagen waarop er meer dan tien langs de Nolledijk vlogen: op 26/06 32 ex (CB, PAW, TL), op 02/07 12 ex (JW) en op 04/07 14 ex (PAW).

# Waarnemingen vogels op Walcheren september – november 2010

Een overzicht van vogelwaarnemingen in het najaar op Walcheren inkorten is een lastige opgave. Ook in het najaar van 2010 werden heel veel bijzondere soorten en soms opvallende aantallen vogels gezien. Het spannende is dat veel schaarse en zeldzame soorten zo weer verdwenen zijn, dus je moet er snel bij zijn! En op een unieke vogeltrekdag moet je ook maar net vrij zijn… Geniet nog even na bij het doorlezen van het onderstaande overzicht en het bekijken van de foto's. Je krijgt nu al weer zin in het komende najaar!

Een vroege **Parelduiker** vloog langs 't Kiekuus op 18/09 (SL). Langs deze telpost volgden nog 7 ex (sep 2, okt 4, nov 1). Verder was een fraaie onvolwassen vogel van 24/10 tot 30/10 ter plaatse op de Oostkreek van WK en zwom er op 16/11 en 17/11 eentje op het Veerse Meer ter hoogte van de Campveersche Toren (PB, TL e.a.). **IJsduikers** waren ouderwets schaars, met langsvliegende adulten langs WK op 20/10 (div) en 25/10 (CB, PAW). Op acht data werden in totaal tien langstrekkende **Roodhalsfuten** vanaf de zeedijk van WK gezien. Daarnaast zwommen er op 12/10 twee op het Veerse Meer (SL), op 15/11 (PLM) en op 19/11 (JW) één in de Sloehaven en op 16/11 vlogen er twee langs Dishoek (JG). Solitaire **Kuifduikers** passeerden de telpost van WK op 24/10 (PLM, SL) en 06/11 (PB, TL). Daarnaast werden er vanaf begin november weer kleine aantallen op het Veerse Meer gezien. Het hoogste dagtotaal langsvliegende **Noordse Stormvogels** in deze periode was 79 ex op 25/09 (TL e.a.). Het was een goed najaar voor **Grauwe Pijlstormvogels** langs WK, met hoge dagtotalen op 15/09 (60 ex, TL e.a.) en 16/09 (188 ex, TL e.a.). **Noordse Pijlstormvogels** deden het hier ook aardig, met bijvoorbeeld 37 ex op 15/09 (TL), 20 ex op 16/09 (TL e.a.). Op 25/09 passeerden twee **Stormvogeltjes** de zeedijk van WK (div). Van **Vale Stormvogeltjes** was er met 28 ex een heel mager jaartotaal. Daarvan vlogen er 16 langs de telpost op 17/09 (div). Een mogelijk **Wilsons Stormvogeltje** dat op 19/10 dichtbij in zuidwestelijke richting langs WK vloog, kon helaas niet worden 'afgemaakt' (A. Vink e.a.). Op 08/09 was een **Kuifaalscholver** ter plaatse langs de zeedijk van WK (A. Lagerwerf). Langstrekkende vogels werden daar gezien op 17/09 (TL e.a.) en 29/10 (J. Fischer). Vanaf 06/11 waren er verschillende meldingen van 1-2 langsvliegende vogels, soms ter plaatse en soms langsvliegend. Mogelijk gaat het bij al deze meldingen om slechts drie verschillende exemplaren. Daarnaast werden er op 29/11 twee Kuifaalscholvers in de buitenhaven van Vlissingen en bij de spuikom van Ritthem gezien (JW, SL). Verrassend was de **Koereiger** die in gezelschap van een **Kleine Zilverreiger** op 22/10 zuidwaarts over de zeedijk van WK vloog (JL, PAW, SL). Op 30/10 verscheen er opvallend genoeg weer een Koereiger met een Kleine Zilverreiger op WK, ditmaal in het Vroon (JBV, PLM e.a.). Deze vogel werd slechts anderhalf uur gezien. Tamelijk nieuw voor Walcheren zijn groepjes zuidwaarts trekkende **Grote Zilverreigers**. Op 04/09 vlogen er drie en op 22/09 vijf over WK (JW, TL / PAW), op 23/09 zelfs zes over het Zandvoortweggebied (RoJ), op 29/09 drie over WK (SL) en op 30/09 drie over de Nolledijk (TL). Duo's Grote Zilverreigers vlogen op 18/11 over WK (PAW) en op 22/11 over Middelburg (W. Halfwerk). Daarnaast werden nog een tiental 'losse' trekkers en enkele vogels aan de grond gezien. Naast een groep van 10 zuidwaarts trekkende **Ooievaars** over Vlissingen op 01/09 (P. de Poorter) werd er nog eentje gezien op 01/10, vliegend over het Oude Veerseweggebied (PAW). Erg leuk en uniek voor Walcheren was het langdurige verblijf van een 1e-kj **Zwarte Ooievaar**, vooral in het zuidelijke deel van het Oude Veerseweggebied. De vogel

*Parelduiker juveniel, 28 oktober 2010, Oostkreek Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

*Zwarte Ooievaar, juveniel, 20 september 2010, Middelburg. Foto: Thomas Luiten*

werd hier op 05/09 voor het eerst gezien (JS) en bleef daar aanwezig tot 08/10. Op die dag zagen PAW en TL hem vanaf de Nolledijk de oversteek naar Zeeuws-Vlaanderen maken. Daarnaast werd er op 22/09 een overvliegende Zwarte Ooievaar boven het Vroon gezien (JT). Walcheren pikte een aardig graantje mee van de terugtrek van **Lepelaars**. Hogere aantallen waren 75 ex over WK op 04/09 (CB, JL, PB, TL), 44 ex over Middelburg op 05/09 (SL), 45 ex over Nieuw en Sint Joosland op 17/09 (JS), 45 ex over het Oude Veerseweggebied op 21/09 (R. van der Linden), 47 ex over WK op 22/09 (SL), 80 ex over Sint Laurens op 22/09 (JWi), 45 ex over WK op 29/09 (A. de Jong) en 49 ex over de weihoek van Hoogelande op 04/10 (KVV). Drie adulte **Wilde Zwanen** waren op 18/10 aanwezig in het Vroon (PAW) en op 08/11 vlogen er twee over de Nolledijk (PAW, SL). Op 06/11 werden zeetrektellers bij de Westkaap op WK eerst getrakteerd op een langsvliegende **Zwarte Rotgans** en een halfuurtje later op een **Roodhalsgans**. Beide vogels vlogen mee in een groepje van ongeveer 30 Rotganzen. Een dag later telde SL niet minder dan 2480 overtrekkende **Kleine Rietganzen** op WK. De twee **Zomertalingen** die op 01/09 langs WK vlogen (C. Dooms), waren de enigen die in deze periode op Walcheren werden gezien. De twee **Toppers** die op 09/11 langs WK vlogen (SL), waren de enigen die in deze periode gemeld werden. **IJseenden** passeerden de zeedijk van WK op 17/10 (MK, RoJ) en 21/10 (div). Voor Walcherse begrippen waren er aardig wat meldingen van **Grote Zaagbekken**. Vrouwkleden Grote Zaagbek vlogen langs de Nolledijk op 10/10 (PAW, SL) en langs WK op 06/11 (TL e.a.) en 29/11 (4 ex, PAW). Daarnaast zwommen er vrouwtjes in het Vroon op 19/11 (2 ex, PAW), op de Westerschelde ter hoogte van de Oranjedijk op 19/11 (JW) en op de Westkappelsche kreek van 27/11 tot 29/11 (3 ex, JT, PAW). Het enige mannetje Grote Zaagbek vloog op 27/11 over het Vroon (TL). Opvallend en vooral laat was de **Zwarte Wouw** die op 01/10 langs de Nolledijk vloog (PAW, PLM, TL e.a.). Het was weer eens een aardig najaar voor **Rode Wouwen** op Walcheren met in totaal elf gemelde vogels. In totaal werden er acht **Ruigpootbuizerden** op Walcheren gezien. Op zowel 17/10 (RS e.a.) als 18/10 (GT, PAW) vlogen twee vogels over de Nolledijk, op 26/10 (MA, MK) en 18/11 werden foeragerende Ruigpootbuizerds in het Vroon gezien, op 08/11 vloog er één over Dishoek (JG) en op 17/11 werd er één ten noorden van Zoutelande gemeld (JB). Het was de voorbode van een gedenkwaardige winter in Nederland voor deze soort! In deze periode werden in totaal 16 **Wespendieven** gezien, waarvan elf in de eerste week van september. De meeste vogels werden zuidwaarts trekkend langs de kust gezien. De laatste vloog op 03/10 over WK (HH, JW). Een **Slangenarend** volgde op 09/10 keurig de kust van Zeeland in zuidwestelijke richting, maar besloot bij de Banjaard toch maar recht over het Veerse

*Zwarte Wouw, 1 oktober 2010, Nolledijk. Foto: Thomas Luiten*

*Wespendief, juveniel, 1 september 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

Meer en Veere naar het zuiden verder te vliegen (IM, MH, NdS). Dit tot grote spijt van een heel bataljon Walcherse vogelaars die hoopten de vogel vanaf de Nolledijk op te pikken. En dag later volgde nog wel een mooie troostprijs in de vorm van een onvolwassen **Zeearend**. Deze vloog van Westenschouwen via de Pijlerdam en de Veersedam wel door tot bij de Nolledijk (PAW e.a.). Uiteindelijk bleef hij nog een paar uurtjes op Walcheren hangen, hoofdzakelijk in de weihoek van Hoogelande (CB e.a.). Meer over deze bijzondere waarneming elders in dit nummer. Een dag later zou er nog een Zeearend aan de grond zijn gezien langs de Ossenbergweg, Grijpskerke (W. Halfwerk). In september werden op WK zes overvliegende **Visarenden** gezien. Daarnaast werden overtrekkende exemplaren opgemerkt boven Middelburg op 05/09 en langs de Nolledijk op 28/09 (MK). Er werd in deze periode flink gevogeld op Walcheren en dat leverde ook veel waarnemingen van **Smellekens** op. Het grootste deel van de 55 gemelde exemplaren werd langstrekkend op WK gezien. Ook waren er verspreid over de gehele periode enkele tientallen meldingen van **Slechtvalken**. Werden we in het voorjaar van 2010 nog verwend met **Morinelplevieren** aan de grond, in het najaar was het armoe troef. Op 01/09 (CB, IG) en op 04/09 (CB) vloog er een exemplaar roepend over WK en op 07/09 werd er daar zelfs een overvliegend duo Morinelplevieren gezien (SL). Op 01/10 werden de laatste drie **Krombekstrandlopers** en de laatste twee **Bosruiters** van het najaar op Walcheren gezien, uiteraard in het Vroon (FA). Op 06/09 en op 15/09 waren twee **Temmincks Strandlopers** aanwezig in een

*Grauwe Franjepoot, juveniel, 4 september 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

klein slibdepotje langs de Brigdamseweg ten noorden van Middelburg (RoJ / JS, MG). De laatste **Kleine Strandlopers** werden gezien in het Vroon op 10/10 (J. van der Linden) en langs de Stenen Kruisweg bij Buttinge op 15/10 (JW). Een langverwachte en fel begeerde nieuwe Walcherensoort in de vorm van een **Blonde Ruiter** vloog op 07/10 een paar rondjes boven het zuidelijke deel van het Vroon. Op 16/09 trokken niet minder dan 713 **Rosse Grutto's** langs WK (TL e.a.). Drie gasttellers zagen op 09/10 twee keer kort een **Poelsnip** vliegen boven een akker voor de Nolledijk. Een stevige zoekactie door Walcherenaren leverde helaas niets meer op. Indien aanvaard door de CDNA zou dit een nieuwe soort voor ons 'eiland' betekenen. Naast 'losse' **Bokjes** in het Vroon op 17/10 (RS) en 22/10 (T. Muusse) telde SL er maar liefst 14 op het Schor van Ritthem op 19/11. Opvallend was de melding van een 1e-wk **Rosse Franjepoot** in een plasje in de Beekshoekpolder op 21/10 (J. Drijfhout). Daarna werden in totaal negen langstrekkende exemplaren gemeld op WK, met een dagmaximum van 4 ex op 06/11 (CB, PB, TL). In het Vroon was een 1e-wk Rosse Franjepoot aanwezig van 26/10 tot 03/11 (div) en ook weer (een andere?) op 10/11 (FA). De onvolwassen **Grauwe Franjepoot** die eind augustus al in het Vroon werd ontdekt, bleef daar tot 04/09 (div). De vierde voor WK in 2010 (ook een 1e-kj) zwom van 17/09 tot 19/09 langs de Hogeweg in het Vroon (H. Zevenhuizen e.a.). Hogere aantallen **Grote Jagers** trokken langs op 16/09 (60 ex, TL e.a.), 17/09 (32 ex, C. Brinkman e.a.) en 25/09 (27 ex, A. Vink). De beste dagen voor **Middelste Jagers** op WK waren 20/10 (16 ex, A. Vink e.a.), 24/10 (10 ex, H. Westerlaken e.a.) en 06/11 (36 ex, CB, IM, TL). Mooie aantallen **Kleine Jagers** passeerden de telpost op 16/09 (34 ex, TL e.a.), 17/09 (34 ex, TL e.a.) en als topdag 25/09 met 119 ex (RS e.a.). **Kleinste Jagers** waren ouderwets schaars, met langs WK trekkende vogels op 12/09 (2 ex, GD, JW, RS), 13/09 (2 ex, RS), 16/09 (6 ex, TL e.a.), 17/09 (TL e.a.), 23/09 (T. Muusse) en 25/09 (2 ex, A. Vink e.a.). Verspreid over

*Velduil, 28 september 2010, Zandvoortseweg. Foto: Corstiaan Beeke*

het eiland werden in deze periode nog ongeveer 30 **Zwartkopmeeuwen** gezien. Op 16/09 trok een juveniele **Vorkstaartmeeuw** langs WK (SL, TL e.a.), gevolgd door twee vogels op 17/09 (TL e.a.) en op 25/09 werden er daar zelfs vier gezien (div). Hoge dagtotalen **Geelpootmeeuw** werden genoteerd op de zeedijk van WK: 48 ex op 23/09, 32 ex op 27/10 en 34 ex op 04/11 (steeds door T. Muusse). Op die dagen waren daar ook relatief veel **Pontische Meeuwen** aanwezig (resp. 11, 7 en 10 ex). De enige **Grote Burgemeester** die werd gemeld, vloog op 24/10 langs WK (W. Thijs, F. Jongbloed). Op de zeedijk en in het Vroon werden bovendien in totaal acht vermoedelijke **Baltische Mantelmeeuwen** gezien, waarvan vijf op 06/10 (PAW). Een welkome aanvulling op de Walcherse jaarlijst van 2010 was de adulte **Witvleugelstern** die op 27/09 naar ZW langs WK vloog (PAW). Hogere aantallen **Alk/Zeekoeten** vlogen langs WK op 17/10 (128 ex, JW), 20/10 (150 ex , A. Vink) en 06/11 (330 ex, TL e.a.). Mooie dagtotalen **Alk** werden hier genoteerd op 16/10 (20 ex, A. Vink), 20/10 (51 ex, A. Vink) en 06/11 (15 ex, CB e.a.). Op die laatste twee data vlogen er ook 30 respectievelijk 40 **Zeekoeten** langs. De enige **Papegaaiduiker** die werd gezien vloog op 20/10 langs WK (A. Vink). **Kleine Alken** waren ook heel zeldzaam, met maar drie (!) langsvliegende exemplaren: eentje op 21/10 (CB) en twee op 24/10 (W. Thijs). Op 01/09 telde MK in de B-wegen rondom het Vroon niet minder dan 50 **Zomertortels**. Tegenwoordig een onwerkelijk aantal voor Nederlandse begrippen! Dit aantal nam daarna snel af. Op 23/09 vloog er een **Velduil** naar zuid over de Baaiweg tussen Domburg en WK (TL). Daarna werden er, zeker voor Walcherse begrippen, veel gezien: in totaal nog zeven meldingen in de omgeving van WK (ook enkele langstrekkende vogels) en vier vanaf de Nolledijk. Op 30/09 foerageerde er eentje in het Zandvoortweggebied (MG, CB) en op 10/11 werd er daar ook één gezien (RS). **Ransuilen** werden waargenomen op 30/09 langs het puinpad van WK (2 ex, PAW, TL), op 22/10 in het bos langs de Westkreek van WK (KL), op 10/11 in de volkstuinen ten noorden van WK (JW, MG) en in de Lisztlaan in Vlissingen (2 ex, via PLM) en op 23/11 bij Oostkapelle (RS). **Draaihalzen** werden voor Walcherse begrippen tamelijk algemeen. Op 01/09 zaten er Draaihalzen op het opslagterrein van WK (CB e.a.) en langs de Oude Zandweg ten noorden van WK (T. Muusse). Op 02/09 zat er één op een braakliggende akker bij de kruising Noordweg/Hogeweg WK (CB) en op 04/09 werden Draaihalzen opgemerkt bij Joossesweg (CB, PB, TL) en op het puinpad van WK (CB, JW, PB, TL). Daarna verscheen de soort tussen 07/09 en 12/09 viermaal op het opslagterrein van WK en op 07/09 en 09/09 op de begraafplaats van WK (TL / B. Schot). Op

*Draaihals, 12 september 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

16/09 zat er weer eentje langs het puinpad (R. Jansen) en op 26/09 zag RS er één bij het Kustlicht, Zoutelande. Het meest onverwacht, voor wat betreft locatie en datum was de Draaihals die de tuin van JS (Veerse Poort, Middelburg) opfleurde op 05/10 en 06/10 (JS e.a.). Eén van de grootste verrassingen in deze periode waren de twee **Kleine Bonte Spechten** die op 21/11 in het dennenbos van Oranjezon werden ontdekt (PR). De vogels zouden de hele winter blijven. Dit was de eerste keer dat deze soort 'twitchbaar' was op Walcheren en daarom hadden ze over gebrek aan aandacht niets te klagen. Goede dagen voor overtrekkende **Boomleeuweriken** op de Nolledijk waren 04/10 met 23 ex (GT) en 08/11 met 33 ex (PAW, PLM). Op Walcheren altijd schaarse **Strandleeuweriken** waren kortstondig aanwezig op de zeedijk van WK op 29/10 (MK, RoJ) en op 10/11 (2 ex, SL). Op 04/10 zouden kort twee **Rotszwaluwen** zijn gezien boven de kreek van WK (TK). Een geweldig aantal van 1516 **Huiszwaluwen** passeerde de Nolledijk op 06/09 (SL). Op 22/10 trokken 15 **Waterpiepers** langs 't Kiekuus op WK (JL, PAW, SL). Meerdere vogels pleisterden kort op de zeedijk. Door Limburgse vogelaars werd op 12/10 een overtrekkende **Roodkeelpieper** vanaf het puinpad van WK gezien en gehoord. In totaal werden er 12 **Grote Piepers** gemeld, waarvan er op 02/10 twee enige tijd ter plaatse aan de binnenzijde van de zeedijk ter hoogte van de Westkaap op WK (CB, JL e.a.). Een overtrekkende **Duinpieper** werd op 06/09 opgepikt op twee verschillende plaatsen boven WK (T. Muusse, PLM, RS). Exact hetzelfde herhaalde zich op 11/09 (PB, TL, RS). Op 22/09 vlogen er Duinpiepers over WK (JW) en (een andere) over de Nolledijk (SL). Op 20/10 werden de eerste **Pestvogels** op Walcheren gezien: 7 ex in Oranjezon-west (A. Helder) en 22 ex langs de Hogeweg,

*Pestvogel, 1e-wk, 24 oktober 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

ten noordwesten van WK (HH). Naast her en der wat losse individuen en kleine groepjes werden er vanaf 24/10 tot half november vele tientallen Pestvogels gezien. Enkele hogere aantallen: 24/10 35 ex in WK (CB) en 35 ex bij Fort Rammekens (KL), 28/10 70 ex Langevielesingel Middelburg (SL) en 29/10 85 ex Buitenrustlaan Middelburg (TL). Vooral die laatste twee groepen bleven lang aanwezig en vormden een grote trekpleister voor vogelaars en fotografen. Op 01/09 telde RS maar liefst 24 **Gekraagde Roodstaarten** in en rond WK en TL kwam op 04/09 tot 23 exemplaren. De Westkappelsche Dag (02/10) leverde nog 15 ex op (CB, JL) maar daarna liep dat aantal gestaag terug. Het laatste Walcherse **Paapje** van het najaar was op 17/10 aanwezig op opslagterrein Erika, WK (P. de Poorter). Op 07/09 zag JW op een drassige akker langs de Oude Veerseweg 34 **Tapuiten**. TL telde op 24/09 in grofweg het noordwestelijke kwadrant van Walcheren maar liefst 184 Tapuiten. De laatste tapuit van 2010 op Walcheren was een heuse dwaalgast en meteen ook het absolute hoogtepunt van het najaar

*Pestvogels, 29 oktober 2010, Middelburg. Foto: Thomas Luiten*

voor ons eiland: een 1e-kj vrouwtje **Bonte Tapuit**. Deze primeur voor Walcheren en Zeeland werd aan het begin van de middag van 25/10 ontdekt tussen WK en Domburg, aan de binnenzijde van de zeedijk, ter hoogte van de K. de Vosweg (CB). In de loop van de middag kwamen enkele tientallen vogelaars de Bonte Tapuit bekijken en kon de vogel goed worden gedocumenteerd. De volgende dag was ze alweer verdwenen. Tussen 26/09 en 25/10 werden in totaal 22 **Beflijsters** gezien, waarvan het merendeel in de binnenduinrand bij WK. Op 05/09 werd een vermoedelijke **Cetti's Zanger** gehoord aan de zuidkant van het puinpad van WK (AB). Op 26/09 was er een aanwezig in het restant van het Vroonbos (K. de Rouck e.a.). Hoewel alle geïnteresseerden in het voorjaar van 2010 de kans hebben gehad deze soort bij Zanddijk, Veere te zien of te horen, blijft het natuurlijk echt een zeldzaamheid op Walcheren! Onvolwassen **Sperwergrasmussen** doken zoals vrijwel altijd in de binnenduinrand van WK op. Op 06/09 werd er eentje kort gezien op het opslagterrein aldaar (T. Muusse) en op 29/09 (SL e.a.), 02/10 (JL e.a.) en 11/10 (PAW) werden exemplaren gezien in de struiken langs het puinpad. Met vijf vogels in totaal (eentje al in augustus) was het een goed najaar voor deze soort. Een **Fluiter** zat op 05/09 op het opslagterrein van WK (K. de Rouck). Niet minder dan drie **Bladkoninkjes** waren op 26/09 aanwezig op de begraafplaats van WK (JW, K. de Rouck e.a.). Vanaf die dag tot 03/10 werden er daar dagelijks 2-3 vogels gezien en gehoord, maar mogelijk ging het in totaal om meer dan drie vogels. Daarnaast werden er nog zeker vijf Blako's in de duinstrook tussen WK en Vlissingen

*Bonte Tapuit, 1e-wk vrouwtje, 25 oktober 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

*Bladkoning, 28 september 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke.*

gezien. Bovendien werden er roepende vogels gehoord op 30/09 in Oost-Souburg (AJ) en (de laatste) op 08/10 in Oranjezon (NdS). Het hoogste aantal **Bonte Vliegenvangers** op een dag was 6 ex op de begraafplaats van WK op 07/09 (TL) en 30/09 (PAW). Een mooie vondst was de adulte **Kleine Vliegenvanger** op 26/09 in het Vroonbos van WK (RS e.a.). Helaas vingen slechts enkele vogelaars een glimp van deze vogel op, voordat hij definitief uit beeld verdween. **Baardmannetjes** zijn meestal heel schaars op Walcheren. Vooral in de tweede helft van oktober en begin november werden er toch regelmatig kleine aantallen gezien in en rond WK. Het maximum in de Oostkreek van WK was 12 ex op 26/10 (HH), in het westelijke puntje van de Westkreek vielen op 17/10 drie groepen in (totaal 46 vogels), om even later weer te vertrekken (P. de Poorter) en op 01/11 waren er 13 ex aanwezig in het zuidelijke deel van het Vroon (RS, SL). Buiten WK waren er meldingen van 4 ex over de Nolledijk op 08/10 (TL) en maximaal 4 ex bij Fort Ritthem op 25/10 (KL). Dat **Kuifmezen** nog altijd (of weer) aanwezig waren in het dennenbos van Oranjezon wisten we al. In november werden er weer regelmatig twee vogels gemeld. Op 01/10 trok een respectabel aantal van 1349 **Pimpelmezen** langs de Nolledijk (PAW, PLM, TL). In sommige jaren zijn **Zwarte Mezen** echt zeldzaam op Walcheren. In 2010 viel dat wel mee, maar een invasie bleef uit. Het dagmaximum was 65 ex op 08/10 langs de Nolledijk (TL). Ook Walcheren pikte een graantje mee van een heuse influx van **Witkopstaartmezen**. Op 30/10 werden er zes gezien net ten noorden van WK (E. Minnaar) en vloog er een groepje van 9 ex over het opslagterrein aldaar (PLM, PR). Op 01/11 zaten er acht langs de K. de Vosweg in het Vroon (JW, PAW) en eentje langs het puinpad (GT). Op 16/11 vlogen er zeven over het opslagterrein van WK (PB, TL) en op 20/11 waren er vijf aanwezig in Oranjezon (PAW). Een juveniele **Grauwe Klauwier** werd op 15/10 door

*Grauwe Klauwier, 1e-wk, 16 oktober 2010, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

'vaste toerist' A. Boele ontdekt in de weitjes net ten noorden van de begraafplaats van WK. Deze fraaie vogel was daar ook op 16/10 nog aanwezig (div). Trekkende **Klapeksters** werden opgemerkt vanaf de Nolledijk op 03/10 (MK, PAW, RoJ) en op het opslagtterrein van WK op 25/10 (SL). Daarnaast was er eentje aanwezig op en rondom de voormalige camping aan de K. de Vosweg in het Vroon tussen 22/10 en 30/10 (PAW e.a.). Op 10/11 werd er een **Bonte Kraai** gezien net ten oosten van WK (JB). Een opvallend aantal van 460 **Ringmussen** passeerde de Nolledijk op 08/10 (TL). Op 01/10 vlogen er ruim 11000 **Vinken** en 736 **Groenlingen** langs de Nolledijk. Dat betekende voor die laatste soort de tweede dag ooit voor de telpost (PAW, PLM, TL). Ook de 3760 **Kepen** die op 18/10 in minder dan twee teluren langs de Nolle vlogen, mogen niet onvermeld blijven (PAW). Na een **Appelvink** in Oranjezon op 04/09 (AJ) werden er verspreid over de binnenduinrand vanaf eind september regelmatig losse vogels of kleine groepjes overvliegend of ter plaatse gezien. **Europese Kanaries** waren uitgesproken schaars, met slechts vijf meldingen van overtrekkende vogels: 01/10 opslagterrein WK (RS), 07/10 puinpad WK (TL), 17/10 (RS) en 26/10 (JG) Dishoek, 08/11 Nolledijk (PAW, SL). Flinke aantallen **Grote Barmsijzen** passeerden de zeedijk van WK op 22/10 (50 ex, JL, PAW, SL) en de Nolledijk op 14/11 (57 ex, PAW). Leuke aantallen **Kruisbekken** werden genoteerd op de Nolledijk op 23/09 (37 ex, PLM, TL), 01/10 (30 ex, PAW, PLM, TL) en 04/10 (22 ex, GT). Er werden 39 doortrekkende **Geelgorzen** gezien, waarvan niet minder dan 18 ex op 25/10 over het opslagterrein van WK (SL). Overvliegende **Ortolanen** werden opgemerkt op

*Sneeuwgors, 28 oktober 2010, zeedijk Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke*

WK op 04/09 (JW), 06/09 (PLM), 18/09 (PAW) en 22/09 (PAW). Op die laatste datum vlogen er ook twee langs de Nolledijk (SL). De **Dwerggors** die FA op 10/11 in een volkstuinencomplex aan de noordrand van WK zag, hadden ongetwijfeld vele andere vogelaars ook gezien. Helaas verdween de vogel al weer snel uit beeld. Een **IJsgors** die al op 11/09 over het puinpad en het opslagterrein van WK vloog (PB, TL / RS) bleek de voorbode te zijn van een heuse invasie van deze soort. Vooral vanaf eind oktober werden er naast enkele tientallen overtrekkende vogels ook vele tientallen aan de grond gezien, vooral tussen WK en Domburg. Een groep IJsgorzen die zich hoofdzakelijk ophield langs de J. Moensweg groeide aan tot maar liefst 115 ex op 29/11 (PAW)! De eerste **Sneeuwgors** verscheen traditiegetrouw op de zeedijk van WK, en wel op 15/10 (PAW). In de daaropvolgende weken werden hier geregeld kleine aantallen gezien, met een maximum van 10 ex op 25/10 (B. van de Broek). Op 10/11 foerageerden er bovendien 10 Sneeuwgorzen op het strand bij Zoutelande (B. Dingemanse).